

Маріупольський
університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

**Матеріали XII Міжнародної
науково-практичної конференції**

12 грудня 2025 року

Київ 2025

Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 12 грудня 2025 р. / За заг. ред. к.е.н., доцента Марени Т.В. — Київ: МДУ, 2025. — 118 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, здобувачі вищої освіти.

Основні напрями роботи конференції:

- Безпекова складова соціально-економічного розвитку країн світу;
- Розвиток інтеграційних процесів в умовах військово-політичного конфлікту;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн світу;
- Забезпечення конкурентоспроможності національних економік;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку;
- Особливості повоєнного відновлення економіки України.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. Обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. Розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

цифрового моделювання дозволяють прогнозувати екологічні ризики і своєчасно коригувати економічну та виробничу діяльність, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку.

Отже, цифрова екосистема слугує не лише технологічною платформою, а й стратегічною основою для забезпечення інтегрованого, ефективного та стійкого розвитку суспільства. Вона дозволяє поєднати економічну ефективність, соціальну справедливість та екологічну безпеку, створюючи умови для довгострокового підвищення якості життя населення, підвищення конкурентоспроможності національної економіки та досягнення цілей сталого розвитку на національному та глобальному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2025). Digital Technologies In Advancing The Green Economy Opportunities For Global Business And Financial Stability. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11(1), 78-85. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-78-85>
2. Ptashchenko, O., Rozumnyi, O., Aliiev, E., Vovk, V., Shersheniuk, O. (2025) Digitalisation's Impact on Global Entrepreneurship and Marketing Strategies. *Journal of Information Systems Engineering and Management*, 2025, 10, pp.. 864–872, <https://jisem-journal.com/index.php/journal/article/view/2674>, DOI: <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i16s.2674>
3. Кириленко С. Детермінанти інноваційного розвитку в контексті цифрової економіки та трансформації фінансового сектору. *Вісник східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*, вип. 4 (280), 2023, с. 74-79.
4. Резнікова Н. В., Іващенко О. А. Проблеми реінституціоналізації світової економіки в умовах незалежності: нові виклики глобальному регулюванню. *Економічна наука*. 2017. №10. С. 5-10.
5. Панченко В., Птащенко О., Резнікова Н., Карп В. Багатомірність проблем соціально-економічного розвитку в умовах глобальних викликів: інституційні рамки політики модернізації. *Економічний простір*. 2025. № 199. С. 86-98. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.86-98>
6. Панченко В.Г., Резнікова Н.В., Іващенко О.А. Форсайт як інструмент відповідального державного управління і стратегування міжнародної економічної політики в умовах загострення глобальних проблем розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. № 326 (1). С. 350-358. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-55>

МІТЮШКІНА Х.С.,

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища,
Маріупольський державний університет

СУЧАСНА ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ: НА ШЛЯХУ ДО КЛІМАТИЧНОЇ НЕЙТРАЛЬНОСТІ

Необхідність кардинальної зміни підходів взаємодії людства з навколишнім середовищем була продиктована наявними змінами довкілля, коли сучасна екологічна ситуація характеризувалася: вичерпанням найбільш продуктивних природних ресурсів та помітним погіршенням якості атмосфери, води й земельних ресурсів. Ці процеси напряду пов'язувалися зі різким збільшенням кількості населення на планеті, різким зростанням суспільного виробництва та недосконалістю економічного механізму природокористування.

Багато зусиль було покладено для зміни сучасної екологічної ситуації, зокрема в рамках глобальної стратегії сталого розвитку, яку сповідують переважна частина країн світу, щонайменше, починаючи з 1992 року (підписання Концепції сталого розвитку на саміті в Ріо-

де-Жанейро). Отже, вважаємо доцільним проаналізувати темпи зростання основних показників (рис.1).

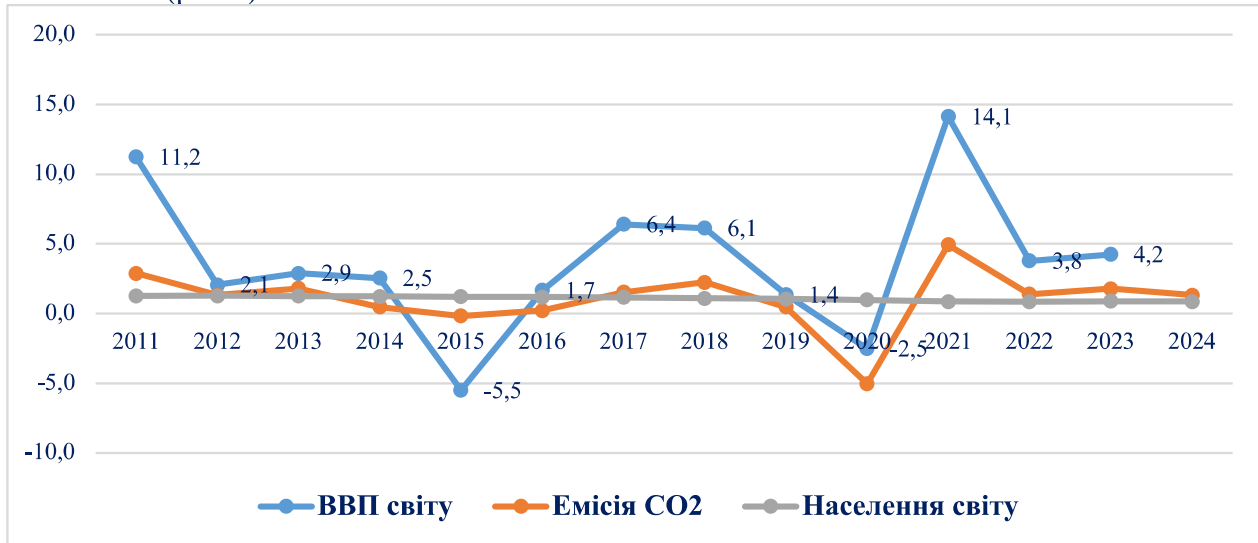

Рис. 1. Темпи зростання окремих показників світового розвитку, %*

**розраховано автором на основі джерел [1,2]*

Так, ми можемо спостерігати певну залежність трьох показників, крім того, аналіз свідчить, що середні темпи зростання населення та викидів CO₂ майже однакові за період дослідження і складають 1,1%. Проте світове виробництво за період 2010-2024 років зросло в середньому втричі більше (3,7%), що є позитивною тенденцією, але не достатньою для суттєвих змін. Технічний прогрес і швидке розгортання чистих технологій зменшують інтенсивність викидів у багатьох країнах, але глобальні викиди все ще ростуть через: зростання енергоспоживання (попит), збільшення споживання газу й нафти в окремих регіонах, затримки в реалізації політик та фінансуванні, субсидії на викопне паливо, інерцію існуючої інфраструктури і ослаблення природних поглиначів CO₂. [3].

Отже, ми можемо констатувати, що глобальні викиди постійно зростають. Енергетичний сектор залишається найбільшим джерелом викидів. У 2023-2024 рр. приріст у викидах пояснювали, зокрема, збільшенням споживання природного газу й продовженням роботи вугільних ТЕС у деяких країнах. Згідно інформації Міжнародної енергетичної агенції, яка опублікована у звіті 2025 року, загальні викиди CO₂, пов'язані з енергетикою, зросли на 0,8% у 2024 році, досягнувши історичного максимуму в 37,8 Гт CO₂. Це зростання сприяло рекордній концентрації CO₂ в атмосфері. У 2024 році викиди CO₂ від спалювання палива зросли приблизно на 1% або 357 млн. тонн CO₂, тоді як викиди від промислових процесів зменшилися на 2,3% або 62 млн. тонн CO₂. Зростання викидів було нижчим, ніж зростання світового ВВП (+3,2%), що відновило багаторічну тенденцію до відокремлення зростання викидів від економічного зростання, яка була порушена у 2021 році[3].

Відтак, чому ж попри великі зусилля світової спільноти та міжнародних інституцій, викиди продовжують рости. Спробуємо означити основні причини [3,4]:

- економічна активність та відповідне збільшення попиту. Навіть, якщо енергія стає чистішою на одиницю, загальне зростання споживання (зростання населення, розширення індустрій, підвищення рівня життя) збільшує абсолютний попит на енергію, а отже й викиди;
- застаріла інфраструктура. Основні енергетичні потужності (трубопроводи, ТЕС, підприємства, транспортні мережі) працюють багато років. Нові чисті рішення часто не можуть швидко замінити існуючі потужності через вартість, час і контрактні зобов'язання;
- недостатньо політичних рішень щодо реалізації Цілей сталого розвитку на національному рівні. Багато національних планів недостатньо амбітні, або їх реалізація затримується через політичні й фінансові бар'єри. Паризький механізм має підвищення

амбіцій, але темпи і масштаб політичних змін не відповідають необхідності скорочень викидів у найближчі роки;

- диспропорції розвитку країн та субсидії на вичопне паливо. Світ потребує величезних інвестицій у відновлювану енергетику, мережі, зберігання енергії, енергоефективність. У той же час багато країн продовжують субсидувати вичопне паливо, що стримує інвестиції в чисті рішення;

- збільшення попиту на електричну енергію. Поява нових інтенсивних галузей (великий розвиток дата-центрів, AI-тренування моделей);

- послаблення природних споживачів (моря, океани, регіональні ландшафти). Кліматичні зміни самі по собі послаблюють здатність океанів і лісів поглинати CO₂, тож частина людських викидів «залишається» в атмосфері довше, ніж раніше. Це означає, що те ж саме промислове викидання призводить до більшого приросту концентрації CO₂;

- глобальна нерівність та перенесення викидів. Часто скорочення викидів в одній країні відбувається за рахунок перенесення «вуглецево інтенсивного» виробництва в інші країни (leakage). Також багатші країни споживають товари, виробництво яких відбувається в інших регіонах із вищими викидами. Це ускладнює глобальну картину.

Отже прискорення переходу до вуглецевої нейтральності неможливо без припинення субсидування видобутку вичопного палива і запровадження ефективного ціноутворення на вуглецеву сировину; мобілізацію приватного капіталу та міжнародної допомоги на інфраструктуру для відновлюваної енергії, мережеві оновлення й зберігання енергії; прискорене виведення вуглецевих активів з експлуатації та політики «just transition» (соціально справедлива трансформація праці й регіонів); масштабної екологізації енергетичного сектора та підвищення енергоефективності, локальної генерації енергії, електрифікації секторів транспорту та опалення.

Список використаних джерел:

1. UNCTADstat Data centre URL: <https://unctadstat.unctad.org/datacentre/>
2. Energy Institute Statistical Review of World Energy 2025. URL: https://to.ratedpower.com/ebooks/solar-research-report/?utm_source=google&utm_medium=paid-pmax&utm_campaign=TrendsReportFeb25&utm_content=report&utm_term=rp&creative=&keyword=&matchtype=&network=x&device=c&gad_source=1&gad_campaignid=22751739760&gbraid=0AAAAADMLzotdiLEEGuvR4Bark5Pww3Y41&gclid=CjwKCAiAmKnKBhBrEiwAaqAnZ-2GrE0ytoUfd_WdDVxUG2F4v_C74rXarN0eNPW0FHslorXu_7vpNBoCj2IQAvD_BwE
3. Energy sector carbon emissions reached a new record in 2024. URL: https://www.iea.org/reports/global-energy-review-2025/co2-emissions?utm_source=chatgpt.com
4. CLIMATE CHANGE 2023. Synthesis Report Summary for Policymakers. URL: https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_SPM.pdf?utm_source=chatgpt.com

ПТАЩЕНКО О.В.,

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економічної кібернетики та інформатики,
Західноукраїнський національний університет

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується стрімкою цифровою трансформацією, яка змінює структуру виробництва, моделі взаємодії між економічними агентами та формує нові підходи до забезпечення довгострокового зростання. Інновації та